

17. Hukuk Dairesi

2019/3292 E. , 2021/1848 K.

"İçtihat Metni"

MAHKEMESİ : ... Bölge Adliye Mahkemesi Hukuk Dairesi

Taraflar arasındaki tazminat davasının yapılan istinaf incelemesi sonunda; kararda yazılı nedenlerden dolayı istinaf başvurusunun esastan reddine dair verilen kararın süresi içinde davacı vekili tarafından temyiz edilmesi üzerine dosya incelendi, gereği düşünüldü:

-K A R A R-

Davacı vekili, 22/12/2015 tarihinde müvekkilinin oğlu ...'ın, davalı ... şirketine trafik sigortası ile sigortalı 34 UL 4966 plakalı araçta yolcu olduğu sırada meydana gelen trafik kazasında hayatını kaybettiğini, desteğin bekar olarak vefat ettiğini, müteveffanın sağ iken 5.100,00TL civarında maaş ile çalıştığını ve davacı anne ile birlikte yaşamakta olduğunu, davacı annenin vefat edenin desteğinden yoksun kaldığını, davacının 3. kişi konumunda olması nedeniyle kusurdan bağımsız olarak zararın tazminini talep ettiklerini, sigorta şirketine yapılan müracaatın sonuçsuz kaldığını, sigorta şirketinin davacıya rücu hakkının olmadığını belirterek fazlaya dair hakları saklı kalmak kaydı ile şimdilik 10.000,00 TL destekten yoksun kalma tazminatının kaza tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalıdan tahsiline karar verilmesini talep ve dava etmiş, 31.01.2018 havale tarihli dilekçesinde, bilirkişi raporundaki aleyhe olan durumları kabul etmediklerini belirterek maddi tazminat talebini fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla şimdilik bilirkişi raporu doğrultusunda 90.663,45 TL'ye yükseltmiştir.

Davalı vekili, aracın müvekkili şirket nezdinde trafik sigortası ile sigortalı olduğunu, davacının başvurusu üzerine aktüer hesabı yaptırılarak ...'ın vefatı ile ilgili olarak TRH tablosu ve 1,8 teknik faiz kullanılarak hesaplanan destekten yoksun kalma tazminatı olarak 128.358,44 TL'nin 07/02/2017 tarihinde müvekkil şirket tarafından ödendiğini, davacının tüm zararının karşılandığını, bilirkişi tarafından hesaplama yapılırken ödeme tarihinden hesap tarihine kadar faizi ile güncellenmesi gerektiğini belirterek davanın reddini savunmuştur.

Mahkemece 09/03/2018 tarihli ve 2017/140 Esas, 2018/182 sayılı kararında davanın kısmen kabulü ile 81.418,08 TL'nin 18/01/2017 tarihinden işleyecek yasal faizi ile davalıdan tahsili ile davacıya verilmesine, fazlaya ilişkin talebin reddine, dair karar verilmiş, karara karşı taraf vekillerinin istinaf yoluna başvurusu üzerine Bölge Adliye Mahkemesi'nce davacı vekilinin istinaf isteminin 6100 sayılı HMK 353/1-b-1 maddesi gereğince esastan reddine, davalı vekilinin istinaf kanun yolu başvurusunun kabulü ile 6100 sayılı HMK'nun 353/1-a maddesi gereğince Samsun Asliye Ticaret Mahkemesi'nin 09/03/2018 gün ve 2017/140 Esas-2018/182 sayılı kararının kaldırılmasına ve davanın yeniden görülmesi için dosyanın yerel mahkemeye gönderilmesine, karar verilmiş, mahkemece yeniden yapılan yargılama sonucunda davanın kısmen kabulü ile 7.193,66 TL maddi tazminatın 18/01/2017 temerrüt tarihinden işleyecek yasal faizi ile davalıdan tahsili ile davacıya verilmesine, fazla talebin reddine, dair karar verilmiş, karara karşı davacı vekilinin istinaf yoluna başvurusu üzerine Bölge Adliye Mahkemesi'nce davacı vekilinin istinaf isteminin 6100 sayılı HMK 353/1-b-1 maddesi gereğince esastan reddine, dair karar verilmiş, Bölge Adliye Mahkemesi kararı davacı vekili tarafından temyiz edilmiştir.

1-Dosya içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına, Dairemizce 2020 yılı Aralık ayı itibari ile tazminat hesaplarında bakiye ömrün belirlenmesinde TRH 2010 tablosunun esas alınmasının güncellenen ülke gerçeklerine daha uygun olacağına karar verilmiş olmasına göre, davacı vekilinin yerinde görülmeıen aşağıdaki bentlerin kapsamı dışında kalan sair temyiz itirazlarının reddine karar vermek gerekmiştir.

2-Dava, trafik kazasından kaynaklanan ölüm nedeniyle destekten yoksun kalma tazminatı istemine ilişkindir.

Dava dilekçesinde desteğın 22/12/2015 tarihli kazada vefat ettiğı, vefat etmeden önce aylık gelirinin 5.100,00 TL olduğı belirtilmiştir. Mahkemece kolluk marifetiyle yaptırılan ekonomik sosyal durum araştırmasında desteğın tıbbi aletler satış elemanı olduğı ve aylık gelirinin 2.500,00 TL olduğı belirtilmiştir. Dosyaya getirilen SGK kayıtlarında ise 2015/1-5 ayları arasında 2.601,73 TL, 2015/6 ayında 2.696,07, 2015/7-11 ayları arasında 2.766,18 TL, 2015/12 ayında ise 5.017,65 TL kazancı olduğı anlaşılmıştır. Mahkemece, desteğın kaza tarihinde çalıştığı işyerinin ticaret sicilinde kayıtlı adresine müzekkere yazılmış ve taşındığı gerekçesiyle iade dönmüştür.

Somut olayda, dosya kapsamından desteğın özel bir şirkette işçi olarak çalıştığı sabittir. Hükme esas alınan bilirkişi kök ve ek raporunda, desteğın aylık gelirine ilişkin SGK kayıtları dışında bilgi ve belge bulunmadığı, SGK kayıtları incelendiğinde desteğın süreklilik arz eden gelirinin esas alınması gerektiğı, bu durumda 2.766,18 TL brüt ücreti olduğı dikkate alınarak yapılacak kesintiler sonucunda aylık net gelirinin 2.067,67 TL olduğı, asgari ücretin 2,066 katı gelir elde ettiğı belirtilmiş ve buna göre hesaplama yapılmış, mahkemece bu hesaplama dikkate alınarak davanın kısmen kabulüne dair karar verilmişse de mahkemece desteğın elde ettiğı gelirin belirlenmesi için yapılan araştırma yeterli olmayıp, maddi tazminat (zararın) hesabı için gerçek gelirinin belirlenmesi gerekmektedir. Eksik inceleme ile hüküm kurulamaz.

Bu durumda, mahkemece desteğın, öncelikle çalıştığı işyerinin adresi tespit edilerek, işyerinden kaza tarihinden geriye doğru 9-10 aydan başlayarak kaza tarihine kadarki tüm ilave ödemeler ile ikramiyeleri de gösteren maaş bordrolarının okunaklı suretlerinin getirtilerek desteğın aylık gerçek kazancının belirlenip aktüer hesabının bu gerçek kazanç üzerinden yapılması gerekirken eksik inceleme ile hüküm tesis edilmesi doğru görülmemiştir.

3-Karayolları Motorlu Araçlar Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları 14 Mayıs 2015 gün 29355 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak 01 Haziran 2015 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Zorunlu Mali Sorumluluk Sigortası Genel Şartları ekindeki, sürekli sakatlık tazminatı hesaplamasına dair usullere ilişkin Ek 3 nolu cetvelin 3. maddesinde, "hesaplamalarda ölüm tablosu olarak TRH 2010 tablosu dikkate alınır. Tablonun belirli periyodlarla güncellenmesi halinde tazminat tutarı, kaza tarihi itibariyle güncel versiyona göre hesaplanır" düzenlemesine; 4. maddesinde, "hesaplamalarda, iskonto oranı (teknik faiz), % 1,8 olarak dikkate alınır, iskonto oranı gerekli görülen hallerde Hazine Müsteşarlığı tarafından güncellenir" düzenlemesine; 8. maddesinde ise, "tazminat, ax,n formülü ile hesaplanır. Tazminat hesaplanırken Devre Başı Ödemeli Belirli Süreli Rant formülü esas alınır" düzenlemesine yer verilmiştir.

Dava tarihinde yürürlükte bulunan 2918 sayılı KTK'nın 90. maddesinde “Zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminatlar bu Kanun ve bu Kanun çerçevesinde hazırlanan genel şartlarda öngörülen usul ve esaslara tabidir. Söz konusu tazminatlar ve manevi tazminata ilişkin olarak bu Kanun ve genel şartlarda düzenlenmeyen hususlar hakkında 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun haksız fiillere ilişkin hükümleri uygulanır.” şeklindeki düzenleme ve zorunlu mali sorumluluk sigortası teminatı kapsamı dışında bulunan hallerin düzenlendiği 92/i maddesindeki “Bu Kanun çerçevesinde hazırlanan zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartları ve ekleri ile tanımlanan teminat içeriği dışında kalan talepler.” şeklindeki düzenleme Anayasa Mahkemesinin 17.7.2020 tarihinde 2019/40 E-202/40 K. sayılı kararı ile Karayolları Trafik Kanunu’nun 90. maddesinin birinci cümlesinde yer alan “...ve bu Kanun çerçevesinde hazırlanan genel şartlarda...” ibaresi ile ikinci cümlesindeki “...ve genel şartlarda...” ibaresinin ve 92. maddesinin (i) bendinin Anayasa’ya aykırı olduğuna ve iptaline karar verilmiştir.

Anayasa mahkemesinin iptal kararı ile zorunlu mali sorumluluk sigortası kapsamındaki tazminatların zorunlu mali sorumluluk sigortası genel şartlarına göre belirleneceğine dair düzenleme iptal edilmiştir.

T.C. Anayasası’nın 153/6. maddesinde, “Anayasa Mahkemesi kararları Resmî Gazetede hemen yayımlanır ve yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar.” düzenlemesi mevcut olup, bu düzenlemenin doğal sonucu olarak Anayasa Mahkemesi’nce bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin tümünün ya da bunların belirli hükümlerinin Anayasa’ya aykırı bulunarak iptal edildiğinin bilindiği halde görülmekte olan davaların Anayasa’ya aykırılığı saptanan kurallara göre görüşülüp çözümlenmesi, Anayasa’nın üstünlüğü prensibine ve hukuk devleti ilkesine aykırı düşeceği için uygun görülmeyeceği kabul edilmektedir. Anayasa Mahkemesi’nin somut norm denetimi neticesinde verdiği iptal kararlarının Resmî Gazete’de yayımlanması ile sonuç doğuracağı ve eldeki tüm uyuşmazlıklara uygulanması gerektiği uyulması zorunlu yargısal içtihatlar ile kabul edilmiştir.

Anayasa Mahkemesinin 17.7.2020 tarihinde 2019/40 E-202/40 K. sayılı kararı ile Karayolları Trafik Kanunu’nun 90. maddesinin birinci cümlesinde yer alan “...ve bu Kanun çerçevesinde hazırlanan genel şartlarda...” ibaresi ile ikinci cümlesindeki “...ve genel şartlarda...” ibaresinin ve 92. maddesinin (i) bendinin Anayasa’ya aykırı olduğuna ve iptaline karar vermiş olması nedeniyle davacının zararının ve zararın kapsamının 2918 sayılı KTK’nın ve 6098 sayılı TBK’nın haksız fiile ilişkin hükümlerine ve Yargıtay uygulamalarına göre belirlenmesi gerekir.

Somut olayda, ilk derece mahkemesi kararına karşı davacı vekilinin ve davalı vekilinin istinaf yoluna başvurusu üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine, davalı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile kararın kaldırılmasına karar verilmiş, ZMSS yeni genel şartları gereğince TRH tablosu esas alınarak hesaplama yapılması gerektiği belirtilerek dosya yerel mahkemeye gönderilmiştir. Bu karardan sonra, mahkemece alınan 17.10.2018 tarihli bilirkişi raporunda TRH yaşam tablosu esas alınmış ve iskonto oranı % 1,8 (teknik faiz) uygulanarak hesaplama yapılmış, devre başı ödemeli belirli rant yöntemine göre belirlenen tazminat miktarına göre mahkemece davanın kısmen kabulüne karar verilmiş ve davacı vekilinin karara karşı istinaf başvurusunun da

esastan reddine karar verilmişse de, genel şartlara atıf yapan kanuni düzenleme Anayasa Mahkemesince iptal edilmiştir.

Bu durumda mahkemece, ZMSS Genel Şartları ekindeki cetvellere göre (devre başı ödemeli belirli rant yöntemi, % 1,8 teknik faizle) tazminat hesabının yapılmasına ilişkin olarak KTK'nun 90. maddesinde yapılan değişikliğin Anayasa Mahkemesince iptal edildiği, Dairemiz Yargıtayda uygulama birliğinin sağlanması yönünde tazminat hesaplarında bakiye ömrün belirlenmesinde TRH 2010 tablosunun esas alınması için içtihat geliştirdiği ancak hesaplamalarda progresif rant yönteminin kullanılması ile bilinmeyen (işleyecek) devredeki gelirlerin her yıl için % 10 artırılıp % 10 iskonto edilmesi suretiyle tazminatın hesaplanması için bilirkişiden ek rapor alınarak sonucuna göre karar verilmesi için yerel mahkeme kararının bozulması gerekmiştir.

4-Davacı lehine hesaplanan tazminattan, desteğin müterafik kusuru nedeniyle mahkeme tarafından yapılan indirim sonucu belirlenen tazminat tutarları hüküm altına alınırken, davanın kısmen reddine karar verildiğinden, davalı taraf lehine vekalet ücretine hükmedilmiştir. Oysa, yasal düzenlemeler gereği, TBK'nun 43. ve 44. maddelerinden kaynaklanan hakkaniyet ve takdiri indirimler nedeniyle, davanın kısmen reddedilmesi halinde, indirimden dolayı reddedilen kısım için davalı yararına vekalet ücreti takdir edilemeyeceğinin gözönüne alınması gerekirken, davalı yararına müterafik kusur indiriminden dolayı reddedilen kısım için vekalet ücretine hükmedilmesi de doğru değildir.

SONUÇ: Yukarıda (1) numaralı bentte açıklanan nedenlerle davacı vekilinin sair temyiz itirazlarının REDDİNE, (2), (3) ve (4) nolu bentlerde açıklanan nedenlerle davacı vekilinin temyiz itirazlarının kabulü ile Bölge Adliye Mahkemesi Kararının **BOZULMASINA**, HMK'nın 373/1. maddesi gereğince istinaf mahkemesinin davalı vekilinin istinaf talebinin esastan reddine dair kararının kaldırılarak dosyanın kararı veren İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine, karardan bir örneğinin Bölge Adliye Mahkemesine, peşin alınan harcın istek halinde temyiz eden davacıya geri verilmesine, 24/02/2021 gününde oybirliğiyle karar verildi.